

Nr 67.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning till G. W. Johansson i anledning av sjukdom ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 26 februari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, följande.

Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgår enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), vilken trätt i kraft den 1 januari 1928. Genom nämnda förordning har förordningen den 18 juni 1909 (nr 89 sid. 1) om ersättning i anledning av kroppsskada,

Bihang till riksdagens protokoll 1943. 1 saml. Nr 67.

ådragen under militärtjänstgöring, upphävt, dock att ersättningsanspråk, som grundas på olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1928, skall bedömas enligt äldre bestämmelser.

I 1 § av förordningen den 18 juni 1909 stadgas, att därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stamanskap, varder skadad, eller därest person, som nu nämnts, skadas under tjänstgöring i krig, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylig ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas ha till sjukdomen bidragit.

Framställning om ersättning skall göras inom viss tid från det tjänstgöringen upphörde eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades.

I en den 16 oktober 1942 dagtecknad skrift har chauffören Gustaf Wilhelm Johansson, Stockholm — med förmålan att han, som på sin tid åtnjutit ersättning från riks försäkringsanstalten på grund av under militärtjänstgöring ådragen sjukdom (lungtuberkulos), i augusti 1941 fått återfall i sjukdomen — anhållit att bliva tillerkänd ersättning, oaktat hans rätt därtill vore preskriberad.

Johansson, som är född den 9 juni 1889, fullgjorde värnpliktstjänstgöring vid dåvarande Vaxholms grenadjärregemente under tiden från och med den 10 september till och med den 4 december 1919. Under tjänstgöringen insjuknade Johansson i lungtuberkulos, på grund varav han av riks försäkringsanstalten genom beslut den 17 november 1920 förklarades berättigad till ersättning jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909. Här efter har riks försäkringsanstalten genom särskilt beslut den 29 november 1920 tillerkänt Johansson dels sjukhjälp för tiden från och med den 5 december 1919 till och med den 18 februari 1920 med 1 krona 50 öre för dag, dels ock livränta för tiden från och med den 19 februari 1920 till och med den 30 september 1921 med 150 kronor för år. Vid livräntans bestämmande har arbetsförmågan till följd av sjukdomen ansetts nedsatt med $33\frac{1}{3}$ procent. Å nämnda sjukhjälp och livränta har enligt gällande bestämmelser utgått förhöjning med 50 procent. Tillika har anstalten i samband därmed meddelat Johansson, att han, i händelse av anspråk på ytterligare ersättning med anledning av ifrågavarande sjukdom, efter nyss angivna tid hade att till anstalten insända nytt läkarintyg med fullständig beskrivning å hans dåvarande av sjukdomen orsakade tillstånd. Något dyligt läkarintyg har icke av Johansson insänts till anstalten.

Med anledning av förevarande ansökning har riks försäkringsanstalten i utlåtande den 8 januari 1943 meddelat följande.

Enär mer än 10 år förflutit efter utgången av den tid, för vilken ersättning tillerkänts Johansson, och han under samma tid icke bevakat sin rätt till ytterligare ersättning, hade anstalten funnit att Johansson jämlikt bestämmelserna i förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer förlorat sin rätt till talan mot anstalten angående rätt till ytterligare ersättning.

För den händelse Kungl. Maj:t emellertid skulle finna skäligt, att Johansson — utan hinder därav, att hans framställning icke gjorts inom vederbörlig tid — bereddes ersättning jämlikt grunderna för förordningen den 18 juni 1909, därest hans militärtjänstgöring skäligen kunde antagas ha bidragit till den sjukdom, lungtuberkulos, varav han nu lede, hade anstalten för ärendets prövning i sistnämnda hänseende införskaffat dels polisutredning angående Johanssons sysselsättning, hälsotillstånd samt arbetsförmåga under tiden efter den 1 oktober 1921, dels ock utdrag ur å S:t Görans sjukhus för Johansson under tiden den 25 augusti 1941—den 14 februari 1942 förd journal. Med stöd av nämnda utredning och efter inhämtat yttrande från sin biträdande läkare, överläkaren A. Gullbring, hade riksförsäkringsanstalten funnit sådant samband föreligga mellan Johanssons nuvarande lungsjukdom och den sjukdom, för vilken han tidigare uppburit ersättning från anstalten, att anstalten, därest framställning om ersättning gjorts inom vederbörlig tid, skulle ha tillerkänt Johansson ersättning härför enligt nyssnämnda förordning.

Vidkommande den ersättning, som numera skulle kunna utgå till Johansson, finge anstalten anföra följande.

Jämlikt grunderna för 1909 års militärsättningsförordning utgaves, om skadan medfört väsentlig nedsättning av den skadades arbetsförmåga, 1 krona 50 öre i sjukhjälp samt, om skadan medfört förlust eller minskning av arbetsförmågan, en årlig livränta i förra fallet å 450 kronor och i senare fallet å det lägre belopp, som svarade mot arbetsförmågans minskning, dock att livränta icke utginge, där ej arbetsförmågan blivit nedsatt med minst en tiondel. Å sjukhjälp och livränta utginge jämlikt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) förhöjning med 100 procent. I den mån invaliditetsgraden uppginge till eller överstege 30 procent utginge å livränta jämväl dyrtidstillägg med 15 procent enligt förordningen den 19 december 1941 (nr 942).

Arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse ha i utlåtande den 5 februari 1943 under åberopande av vad riksförsäkringsanstalten anfört ävensom propositionen 1938:164, punkt 1 tillstyrkt att till Johansson finge — utan hinder därav, att anspråk på ytterligare ersättning icke framställdes inom behörig tid — från beväringssmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ytterligare ersättning, vartill han enligt de i förordningen den 18 juni 1909 angivna grunderna eljest skulle varit berättigad.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johansson senast taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 3,810 kronor och hustrun för ett belopp av 380 kronor, att han är helt beroende av sin arbetsinkomst, att han för tiden till och med 1941 års utgång under sjukdomen åtnjutit lön ävensom ersättning från sjukförsäkring med belopp tillhoppa motsvarande full lön men att vad han för tiden därefter uppburit motsvarar allenast halv lön.

Av utredningen i ärendet framgår, att Johansson skulle ha tillerkänts ersättning för sin nuvarande sjukdom enligt förordningen den 18 juni 1909, därest framställning därom gjorts inom föreskriven tid. Då riksdagen tidigare i liknande fall medgivit, att ersättning enligt grunderna för nämnda förordning finge utgå utan hinder av mellankommen preskription, och då

*Departements-
chefen.*

billighetsskäl tala till förmån för den nu föreliggande ansökningen, får jag — under hänvisning jämväl till vad jag vid anmälan av propositionen nr 5 till årets riksdag anfört — tillstyrka, att sådan ersättning beredes honom. Ersättningen torde böra utgå från och med den 1 januari 1942.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Gustav Wilhelm Johansson må — utan hinder därav att anspråk på ersättning icke framställts inom behörig tid — från och med den 1 januari 1942 från beväringsskapsfonden utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, kan anses berättigad.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sigurd Lind.